

بنام کلمات نفیست زار و آفت

همه چیز را زنده کردیم از آب
چه در آسمان ها چه روی تراب

سوره انبیاء، آیه ۳۰
ترجمه منظوم امید مجد

کمیته ملی سد های بزرگ ایران

(کمیته تخصصی اقتصادی و مالی پروژه های سد سازی)

IRANIAN NATIONAL COMMITTEE ON LARGE DAMS (IRCOLD)

Committees on Economical and Financial Aspects of Dam Projects

مجموعه کارگاه های تخصصی

ارکان نظام قیمت گذاری آب در مصارف مختلف

کارگاه اول

ارزش اقتصادی آب در مصارف صنعتی

تحلیلی بر جایگاه ارزش اقتصادی آب

در اسناد و قوانین بالادستی

علی شیرازی

کارگاه تخصصی - ارکان نظام قیمت گذاری آب در مصارف مختلف (۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۹۶)

گذری اجمالی بر سیر تاریخی قوانین آب

بررسی سوابق نظام نرخ‌گذاری آب در قوانین و سایر اسناد بالاسری

برای ارزش اقتصادی آب در مصارف صنعتی چه کرده‌ایم؟ چه باید کرد؟

گذری اجمالی بر سیر تاریخی قوانین آب

قانون انجام لوله کشی آب و
فاضلاب شهر تهران

قانون اجازه تأسیس بنگاه
آبیاری

قانون اصلاحات ارضی

قانون قنوات

۱۳۰۹

۱۳۲۲

۱۳۳۰

۱۳۳۸

نتیجه گیری:

در این دهه، طبق قانون قنوات و قانون تکمیلی آن، بیان اهمیت مالکیت چاه و برتری آن نسبت به مالکیت زمین و همچنین اشاره به حقایقها و بررسی اثر پایین دست برداشتها نشاندهنده تغییر نگاه به اهمیت چگونگی مصرف آب می باشد. همچنین طبق قانون اجازه تأسیس بنگاه مستقل آبیاری، **ارزش و قیمت آب متناسب با محل مصرف** مورد توجه قرار گرفت که این خود بیانگر آغاز نگاهی نو به ارزشگذاری آب و اهمیت این موضوع می باشد.

دهه های ۴۰ و ۵۰

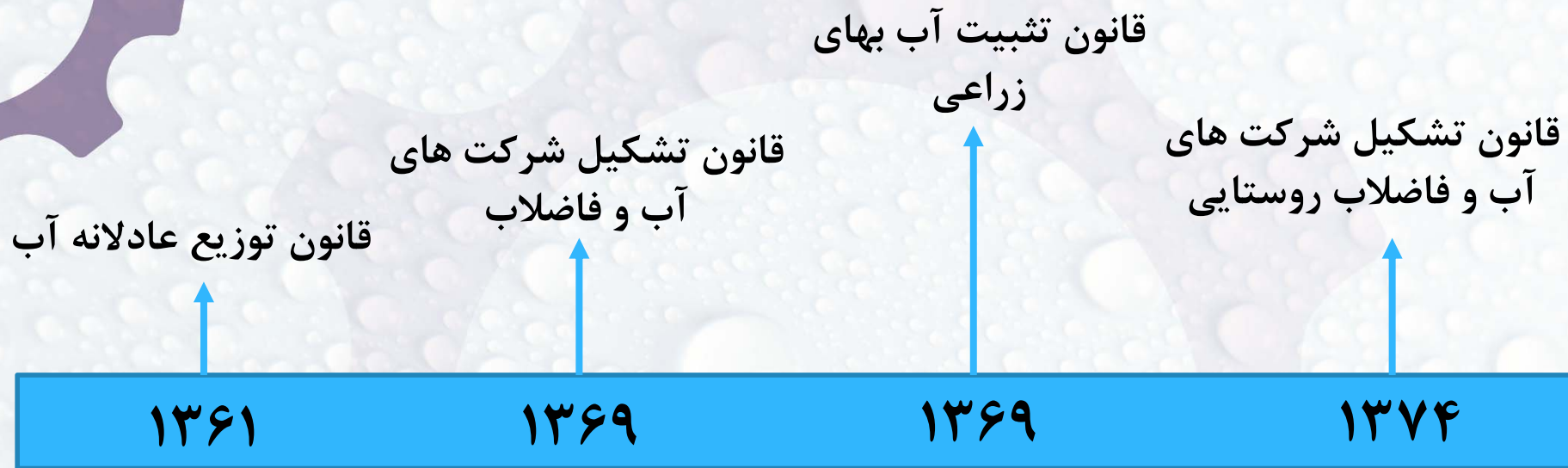

نتیجه گیری:

مشاهده حضور دولت در مدیریت آب که نشان دهنده اهمیت موضوع می باشد. در این راستا و به منظور حداکثر استفاده از منابع آب و تأمین برق کافی برای مصارف شهرها و روستاها و نیازمندی های کشاورزی و صنعتی، وزارت آب و برق تأسیس شد. همچنین طبق قانون حفظ و حراست از منابع آب زیرزمینی، مدیریت حفر چاه های نیمه عمیق و عمیق و سطح سفره های زیرزمینی در اختیار وزارت آب و برق قرار گرفت. طبق قانون ملی شدن آب، **مصرف مفید متناسب با زمان و مکان و همچنین میزان نیاز آبی محصولات کشاورزی** بر مبنای نوع اقلیم و خاک توسط وزارت آب و برق مشخص می گردد.

دهه های ۶۰ و ۷۰

نتیجه گیری:

در راستای تلاش برای جزئی و تخصصی تر شدن مدیریت آب و همچنین نگاه دقیق تر بر قیمت گذاری آب مصرفی، طبق قانون توزیع عادلانه آب متصدیان اصلی هر یک از بخش های تأمین، انتقال و توزیع آب و همچنین جمع آوری و تصفیه فاضلاب مشخص می گردد و در همین قانون **مبحث مهم نرخ گذاری و تعیین آب بها متناسب با نحوه تأمین و نوع مصرف** مطرح می شود. همچنین قانون تثبیت آب بهای اراضی زراعی با ایجاد تغییراتی نظام مشخصی برای قیمت گذاری آب مصرفی کشاورزی تعیین نمود.

دهه های ۸۰ و ۹۰

قانون تشویق سرمایه گذاری
در طرح های آب کشور

۱۳۸۱

قانون تعیین تکلیف چاه های
فاقد پروانه بهره برداری

۱۳۸۹

قانون توسعه و بهینه
سازی آب شرب شهری و
روستایی در کشور

۱۳۹۴

نتیجه گیری:

در راستای افزایش مشارکتهای غیردولتی در بخش آب قانون تشویق سرمایه گذاری تصویب شد که طبق این قانون با حفظ شرایط مصوب، طرحها قابل واگذاری به سرمایه گذاران خصوصی می باشد همچنین طبق این قانون واگذاری اراضی ملی و موات **متناسب با آب تخصیص داده شده** انجام و آب مازاد با **قیمت توافقی** به سرمایه گذاران واگذار می شود. همچنین طبق قانون تعیین تکلیف چاههای فاقد پروانه، اقدام به صدور پروانه برای کلیه چاههای آب کشاورزی فعال فاقد پروانه شد که این مطلب خود با حفظ منابع آب زیرزمینی تناقض دارد در حالیکه قانون توسعه و بهینه سازی آب شرب شهری و روستایی دقیقا به بهینه سازی انتقال و کاهش هدررفت آب و متعاقبا کاهش مصرف اشاره دارد.

بررسی سوابق

نظام نرخ گذاری آب

در قوانین و سایر اسناد بالاسری

- **قانون اساسی**
- **قانون‌های برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی**
- **راهبردهای بلند مدت توسعه منابع آب کشور**
- **قانون هدفمند کردن یارانه‌ها**
- **سیاست‌های نظام (ابلاغی مقام معظم رهبری)**
- **برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی**

قانون اساسی (مصوب مجلس خبرگان در سال - ۱۳۵۸)

بر اساس اصل ۴۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آب‌های دریاها و آب‌های جاری در رودها و انهار طبیعی و دره‌ها و هر مسیر طبیعی دیگر اعم از سطحی و زیرزمینی و سیلاب‌ها و فاضلاب‌ها و زه‌آب‌ها و دریاچه‌ها و مرداب‌ها و برکه‌های طبیعی و چشمه سارها و آب‌های معدنی و منابع آب‌های زیرزمینی از مشترکات بوده و **در اختیار حکومت اسلامی** است و طبق مصالح عامه از آنها بهره‌برداری می‌شود و **مسئولیت حفظ و اجازه و نظارت بر بهره‌برداری از آنها به دولت محول می‌شود.**

قانون برنامه پنجساله اول (۱۳۷۲-۱۳۶۸)

در برنامه پنجساله اول توسعه بحث قیمت‌گذاری آب بطور مستقیم مورد توجه قرار نگرفته است ولی در بند چهارم بر ایجاد رشد اقتصادی از طریق موارد زیر تأکید شده است:

- تأکید بر اجرای طرح‌های **افزایش نرخ بهره‌برداری از آب‌های تأمین‌شده**## با تکمیل شبکه‌های آبیاری و زهکشی و انجام عملیات تجهیز و نوسازی اراضی و اجرای پوشش انهار.
- سازماندهی و **ایجاد تشکل‌های قانونی حقا به بران و مصرف‌کنندگان آب** و جلب همکاری## و مشارکت آنان در امر نگهداری و بهره‌برداری از تأسیسات آبی کشور.
- تجدیدنظر اساسی در سازماندهی و مدیریت اقتصادی بخش‌های آب و کشاورزی## بالاخص در موارد تعیین قلمرو مسوولیت‌ها، ایجاد هماهنگی‌های لازم بین ارگان‌های ذیربط و استفاده صحیح## و معقول از منابع آب

قانون برنامه پنج ساله دوم (۱۳۷۸-۱۳۷۴)

در تبصره ۱۹ به وزارت نیرو اجازه داده شده است که در مورد **فروش آب شرب** (**خانگی**) تعرفه تصاعدی را به شرح زیر اعمال نماید:

- مصارف ماهانه تا ۵ متر مکعب، رایگان.
- مصارف ماهانه تا ۲۲/۵ متر مکعب، بر مبنای سال ۱۳۷۳ .
- مصارف ماهانه تا ۴۵ متر مکعب، بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش نسبت به قیمت سال قبل بر مبنای سال ۱۳۷۳ .
- مصارف ماهانه تا ۴۵ متر مکعب، سالانه سی درصد (۳۰٪) افزایش نسبت به قیمت سال قبل بر مبنای سال ۱۳۷۳ .

همچنین در این تبصره مقرر شده است که **تعرفه آب مصرفی شهری** بخش صنعت را سالانه به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) نسبت به سال ما قبل با مبنای سال ۱۳۷۳ (متر مکعب ۲ریال) افزایش دهد.

قانون برنامه پنج‌ساله سوم (۱۳۷۹-۱۳۸۳)

در ماده ۱۰۷ به دولت اجازه داده می‌شود به منظور اجرای سیاست‌های صرفه‌جویی و هدایت مصرف‌کنندگان آب کشاورزی برای بهره‌برداری بهینه، آب را در انهار و شبکه‌های آبیاری و ایستگاههای پمپاژ و چاههای عمیق و نیمه عمیق براساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی نسبت به تدوین و اجرای نظام بهره‌برداری، مشارکت بخشی غیردولتی (حقابه داران و مالکان) و ایجاد تشکلهای بهره‌برداری آب و خاک اقدام نماید و برای اینگونه مصرف‌کنندگان، **براساس قانون تثبیت نرخ آب بهای زراعی قیمت گذاری** نموده و تحویل دهد. در تبصره این ماده نیز آمده است که به منظور **بهره‌برداری اصولی از آب و حفظ ارزش واقعی آن و سهولت در نقل و انتقال آن**، دولت موظف است نسبت به تهیه و صدور اسناد آب به حقابه داران و مالکان اقدام نماید.

راهبردهای بلند مدت توسعه منابع آب کشور (مصوب هیأت وزیران - ۱۳۸۲)

- مدیریت آب کشور باید **ارزش اقتصادی آب، شامل ارزش ذاتی** آن در هریک از حوضه های آبریز، متناسب با شرایط طبیعی و اقلیمی دسترسی به آب، ارزش سرمایه گذاری های تأمین، انتقال، توزیع و بازیافت آب برای بخش های مختلف مصرف را تعیین و اعلام نماید تا در برنامه های توسعه بخش های مصرف منظور گردد.
- **تعیین نرخ آب در مصارف مختلف** به گونه ای انجام شود تا نیازهای پایه آب شرب و بهداشت مردم (در چهارچوب الگوی مصرف برای شهر و روستا) به صورت ترجیحی تأمین گردد و برای مصارف فراتر از آن و سایر مصارف با توجه به تأمین منابع مالی و تنوع بخشی به این منابع، در مرحله اول هزینه های بهره برداری و نگهداری پوشش داده و در مراحل بعدی بازیافت هزینه های سرمایه گذاری را تأمین نماید.

راهبردهای بلند مدت توسعه منابع آب کشور (مصوب هیأت وزیران - ۱۳۸۲)

- با توجه به نقش آب در توسعه ملی و **ارزش اقتصادی** آن در بازارهای منطقه با لحاظ منافع ملی و بر اساس طرح جامع آب کشور، مبادله آب با کشورهای همجوار با رعایت توجیحات فنی، اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی در برنامه های توسعه لحاظ گردد.
- در تهیه طرح های توسعه کالبدی و آمایش سرزمین، محدودیت منابع آب کشور از نظر کمی و کیفی و توزیع مکانی و زمانی آن به لحاظ **هزینه فرصت و ارزش ذاتی آب** مورد توجه و عمل قرار گرفته و برنامه های توسعه بخش های آب و کشاورزی، صنعت و معدن، انرژی، عمران شهرها و روستاها و سایر بخش ها در هر یک از حوضه های آبریز با رعایت ظرفیت تحمل آنها تهیه و به اجرا درآید.

قانون برنامه پنج‌ساله چهارم (۱۳۸۹-۱۳۸۴)

در ماده ۱۷ دولت مکلف شده‌است نظر به جایگاه محوری آب در توسعه کشور، منابع آب کشور را با نگرش مدیریت جامع و توأمأ عرضه و تقاضا در کل چرخه آب با رویکرد توسعه پایدار در واحدهای طبیعی حوزه های آبریز با **لحاظ نمودن ارزش اقتصادی آب**، آگاه سازی عمومی و مشارکت مردم به گونه‌ای برنامه‌ریزی و مدیریت نماید که هدف های زیر تحقق یابد:

ج) **ارزش اقتصادی آب در هر یک از حوزه های آبریز، با لحاظ ارزش ذاتی و سرمایه گذاری، برای بهره برداری حفاظت و بازیافت در برنامه های بخش های مصرف منظور گردد.** آیین نامه اجرایی این بند در طی سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

قانون هدفمند کردن یارانه ها (مصوب مجلس شورای اقتصادی - ۱۳۸۸)

در ماده ۳ این قانون بیان شده است که دولت مجاز است، با رعایت این قانون **قیمت آب** و کارمزد جمع آوری و دفع فاضلاب را تعیین کند.

در بند الف این ماده مقرر شده است که **میانگین قیمت آب برای مصارف مختلف با توجه به کیفیت و نحوه استحصال آن در کشور به گونه ای تعیین شود که به تدریج تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران معادل قیمت تمام شده آن باشد.** طبق تبصره ۱ در همین بند، دولت مکلف است قیمت تمام شده آب را با در نظر گرفتن هزینه های تأمین، انتقال و توزیع با رعایت بازده تعیین کند و طبق تبصره ۲، تعیین قیمت ترجیحی و پلکانی برای مصارف مختلف آب با لحاظ مناطق جغرافیایی، نوع و میزان مصرف مجاز خواهد بود.

قانون برنامه پنج‌ساله پنجم (۱۳۹۴-۱۳۹۰)

در ماده ۱۴۲ این قانون آمده است که به منظور تقویت بازارهای محلی و **توجه به ارزش اقتصادی آب**، به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود خرید آب استحصالی و پساب تصفیه شده از سرمایه‌گذاران اعم از داخلی و خارجی، آب مازاد ناشی از صرفه‌جویی حقابه‌داران در بخش‌های مصرف و همچنین هزینه‌های انتقال آب توسط بخش غیردولتی را با قیمت توافقی یا با پرداخت یارانه بر اساس دستورالعمل مصوب شورای اقتصاد، تضمین نماید.

همچنین در ماده ۱۴۷ بیان شده که به منظور توانمندسازی ساختار مدیریت منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، **ارزش اقتصادی (کارکردهای بازاری و غیربازاری) منابع طبیعی، هزینه‌ها و منافع اجتماعی طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی، توسعه‌ای در مطالعات امکان‌سنجی طرح‌ها و پروژه‌ها ملاک عمل قرار گیرد.**

اهداف کلان بخش آب در برنامه ششم (شورای برنامه‌ریزی آب - ۱۳۹۳)

- ایجاد تعادل بین منابع و مصارف آب به منظور بهره‌برداری پایدار از منابع آب
- تأمین آب موردنیاز آحاد جامعه برای مصارف شرب شهرها و روستاها
- حفظ و صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب
- مشارکت بهره‌برداران در مدیریت منابع آب و تأسیسات آبی
- احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی
- اصلاح ساختار **اقتصاد صنعت آب** و آبفا، تغییر رویکرد به آب از یک کالای دولتی به کالای اقتصادی و **دریافت آب بها متناسب با هزینه تمام شده** از تمامی مصارف و **راه‌اندازی بازار آب**
- **ارتقای بهره‌وری آب**
- ایجاد بسترهای لازم جهت حضور بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های بخش آب و آبفا
- استفاده از فناوری‌های نوین در استحصال منابع آب

راهنمای دستیابی به اهداف کلان بخش آب در برنامه ششم (شورای برنامه‌ریزی آب - ۱۳۹۳)

- پایداری و تعادل بخشی در عرضه و تقاضای آب
- **لحاظ نمودن ارزش اقتصادی آب در تمامی بخش‌های مصرف**
- ارتقای بهره‌وری و **اعمال مدیریت تقاضا** و توجه ویژه به کاهش آب بدون درآمد در بخش شرب
- اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ و تنوع بخشی منابع مالی در سرمایه‌گذاری طرح‌های آب و فاضلاب با روش‌های مختلف
- ارتقای آگاهی عمومی جهت حفاظت و بهره‌برداری بهینه از منابع آب، مشتری‌مداری و رعایت حقوق مصرف‌کنندگان

قانون برنامه پنج‌ساله ششم (۱۳۹۵-۱۳۹۹)

ماده ۱۰ - بند ۲: وزارت نیرو مکلف است در راستای حفاظت کمی و کیفی منابع آب و تعیین قیمت تمام شده آن، **ضوابط قیمت‌گذاری و بهای آب مصرفی** بهره‌برداران مختلف اعم از صنعتی، خدماتی و کشاورزی را با لحاظ نمودن ارزش اقتصادی آب نحوه استحصال آب و با رعایت ملاحظات اجتماعی و زیست محیطی در تمامی بخش‌های مصرف و ضوابط اخذ جریمه مشترکین پرمصرف در ازای مصارف مزاد بر الگوی مصرف برای کاربری خانگی و غیرخانگی را ظرف مدت ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب شورای اقتصاد رسانده و اجرایی نماید.

سیاست‌های نظام - ابلاغی مقام معظم رهبری

(مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام - ۱۳۸۵)

- **توجه به ارزش اقتصادی**، امنیتی، سیاسی و زیست‌محیطی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آن
- **ارتقاء بهره‌وری و توجه به ارزش اقتصادی** و امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آن

برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - ۱۳۹۳

- برنامه ملی ارتقای بهره‌وری
- برنامه ملی پیشبرد برون‌گرایی اقتصاد (توسعه صادرات غیرنفتی)
- برنامه ملی ارتقای توان تولید ملی (درون‌زایی اقتصاد)
- برنامه ملی عدالت بنیان‌کردن اقتصاد و توسعه عدالت اجتماعی
- برنامه ملی برقراری انضباط مالی در بخش عمومی و قطع وابستگی بودجه به نفت
- برنامه ملی توسعه اقتصاد دانش بنیان
- برنامه ملی گفتمان‌سازی فرهنگ‌سازی اقتصاد مقاومتی
- برنامه ملی شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد
- برنامه ملی توسعه ظرفیت تولید نفت و گاز و تکمیل زنجیره پایین‌دستی و توسعه بازار
- برنامه ملی هدفمندسازی یارانه‌ها
- برنامه ملی مردمی‌کردن اقتصاد
- برنامه ملی سیاست‌های پولی و ارزی

برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - ۱۳۹۳

برنامه ملی ارتقای بهره‌وری آب

- پر و مسلوب المنفعه نمودن چاه‌های فاقد پروانه و مضر به مصالح عمومی
- **اصلاح الگوی مصرف آب** در بخش‌های کشاورزی و شرب

برنامه ملی هدفمندسازی یارانه

طرح بهره‌گیری از ابزارهای قیمتی و غیر قیمتی برای کاهش میزان یارانه مصرفی

- طراحی و تدوین نحوه **تعیین قیمت و نظام اجرایی تعیین قیمت‌ها** در حوزه حامل‌های انرژی، **آب**، آرد و گندم

طرح استفاده از ظرفیت هدفمندی یارانه در فعالیتهای تولید کالا و خدمات

- اصلاح و بازسازی شبکه‌های توزیع و خطوط آب شرب شهری و صنعتی (کاهش هدر رفت آب)

برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - ۱۳۹۳

اهداف برنامه‌های اقتصاد مقاومتی در وزارت نیرو:

- ۱- اصلاح نظام اقتصاد صنعت آب و برق در قالب بنگاه اقتصادی
- ۲- افزایش بهره‌وری آب و برق در کلیه مراحل زنجیره تولید تا مصرف
- ۳- توسعه زیرساخت‌های تولید و انتقال برق و تلاش برای تأمین ملزومات تبدیل کشور به قطب تأمین و تبادل برق منطقه
- ۴- پایداری و بهبود کیفیت و کمیت خدمات آب و برق در بخش‌های مختلف مصرف

سیاست‌ها:

- ۱- مدیریت تقاضای آب
- ۲- اصلاح ساختار تأمین منابع آب
- ۳- اصلاح الگوی مصرف آب
- ۴- توسعه بازار آب و ارتقای بهره‌وری آب
- ۵- افزایش راندمان نیروگاه‌ها، کاهش تلفات انتقال و توزیع و بهینه‌سازی مصرف انرژی برق

برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - ۱۳۹۳

برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی در وزارت نیرو

۱- برنامه‌های متناظر با سیاست «مدیریت تقاضای آب»

- ۱-۱- تجهیز نقاط تحویل آب به وسایل اندازه‌گیری حجمی در کلیه مصارف
- ۱-۲- نصب کنتورهای هوشمند بر روی چاه‌ها
- ۱-۳- حمایت از طرح‌های کاهش مصرف آب شرب و بهداشتی
- ۱-۴- ایجاد سامانه‌های نوین تأمین و توزیع آب شرب
- ۱-۵- **متناسب نمودن طرح‌های توسعه کشاورزی و صنعتی کشور براساس منابع آب در دسترس**

برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - ۱۳۹۳

برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی در وزارت نیرو

- ۲- برنامه‌های متناظر با سیاست «اصلاح ساختار تأمین منابع آب»
 - ۱-۲- کاهش سهم منابع زیرزمینی در مجموعه منابع آب از طریق کاهش برداشت آب و جایگزینی نیازها از سایر منابع
 - ۲-۲- **توسعه بهره‌برداری از آب‌های غیرمتعارف** از قبیل پساب‌ها، زه‌آب‌ها، آب‌های شور و لب‌شور به عنوان منابع آب جدید توسط بخش غیردولتی
 - ۳-۲- تقویت آبخوان از طریق طرح‌های تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب
 - ۴-۲- استفاده از فناوری‌های جدید در زمینه باروری ابرها و جمع‌آوری باران در مناطق مستعد کشور
 - ۵-۲- بکارگیری مشوق‌ها و تمهیدات لازم جذاب برای جذب سرمایه و مشارکت بخش غیردولتی در صنعت آب و آبفا
 - ۶-۲- حفاظت از آب‌های زیرزمینی و سطحی و جلوگیری از برداشت‌های غیرمجاز
 - ۷-۲- اولویت‌بندی و تعیین تکلیف طرح‌های نیمه‌تمام منابع آب

برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - ۱۳۹۳

برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی در وزارت نیرو

۳- برنامه‌های متناسب با سیاست «اصلاح الگوی مصارف آب»

- ۳-۱- تعیین ضوابط و استانداردهای الگوی مصرف در کاربری‌های مختلف
- ۳-۲- استفاده گسترده از فناوری‌های نوین و دانش به منظور کاهش مصرف آب در تولیدات صنعتی و کشاورزی
- ۳-۳- **کاهش مصرف سرانه و هدررفت آب** خصوصا در طراحی‌های جدید شهری
- ۳-۴- **اصلاح نظام تعرفه‌گذاری آب** در مصارف مختلف با توجه به ملاحظات اقتصادی، اجتماعی و زیست‌حیطی
- ۳-۵- افزایش آگاهی‌های عمومی و فرهنگ‌سازی

برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور - ۱۳۹۳

برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی در وزارت نیرو

۴- برنامه‌های متناظر با سیاست «توسعه بازار آب و ارتقای بهره‌وری»

۴-۱- تقویت و ایجاد بازارهای محلی آب

۴-۲- توانمندسازی تشکلهای و واگذاری امور تصدی امور آب به تشکلهای

۴-۳- شفاف‌سازی هزینه تمام‌شده و تعیین تکلیف مابه‌التفاوت **هزینه تمام‌شده و تعرفه‌های**

فروش تکلیفی

۴-۴- **استقرار نظام قیمت‌گذاری آب نظیر آب‌بها، حق‌انشعاب و حق‌النظاره براساس**

هزینه تمام‌شده با رویکرد ارتقاء بهره‌وری و کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری

۴-۵- ارتقاء بهره‌وری و بهبود راندمان تأسیسات آبی

۴-۶- توسعه مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی در زمینه تأمین، انتقال و مصرف آب

۴-۷- حمایت از تولید وسایل کم‌آبر و کاهش مصرف آب

برای ارزش اقتصادی آب در مصارف صنعتی چه کرده‌ایم؟ چه باید کرد؟

مبانی قانونی آب بها در مصارف صنعتی

بر اساس مصوبه هیئت مدیره شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور (سال ۱۳۹۵):

□ - **نرخ فروش آب خام** به مشترکین خاص صنعتی از ۳۳۴۰ ریال تا ۸۳۵۲ ریال به ازای هر متر مکعب.

□ - **نرخ پایه** ۵۷۶۰ ریال به ازای هر متر مکعب در ضریب قیمت آب بهای استان.

چه کرده‌ایم؟

مهندسی مشاور مهتاب قدس

- طرح سامانه انتقال آب مازندران - گلستان در استان‌های مازندران و گلستان (سال ۱۳۸۶)
- مطالعات بهنگام‌سازی منابع آب حوضه گرمسیری در استان کرمانشاه (سال ۱۳۸۶)
- مطالعات یکپارچه منابع آب حوضه‌های داخلی استان گیلان (سال ۱۳۸۶)
- طرح سد مخزنی گذارخوش در استان ایلام (۱۳۸۹)
- طرح سد تنگ سرخ در استان کهگیلویه و بویراحمد (۱۳۸۹)
- طرح نمک زدائی و انتقال آب دریای خزر به فلات مرکزی ایران در استان سمنان (۱۳۹۲)

چه باید کرد؟

بررسی قوانین و اسناد بالاسری مبین این موضوع است که ایجاد و تغییرات در قوانین با نگاه به اهمیت ارزش ذاتی آب و توجه به ارزشگذاری آن برای استفاده در نرخ‌گذاری علمی این مایه حیاتی کمیاب رو به افزایش می‌باشد که این مهم بیانگر نگرانی‌های موجود در بالابردن بهره‌وری در مصارف مختلف آب و متعاقبا اصلاح الگوی مصرف می‌باشد.

بطور قطع مصارف صنعتی آب نیز از این قائله مستثنی نخواهند بود اما این پرسش مطرح می‌شود که آیا تعرفه‌های فعلی آب مصرفی صنعتی متناسب با ارزش آن می‌باشد یا خیر؟

همانگونه که ملاحظه شد مبانی قیمت‌گذاری و محاسبه نرخ آب‌بهای صنعتی در قوانین مختلف کمتر مورد توجه قرار گرفته است همچنین مطالعات انجام شده هم از لحاظ تعداد و هم از لحاظ سال برآورد نیازمند بهبود و بروزرسانی می‌باشند تا در راستای اهداف بلند مدت مدیریت آب و دستیابی به برنامه‌ای تصویبی اقتصاد مقاومتی گام برداشته شود.

با سپاسی از توجه شما

